

P7_TA(2013)0301

Kooperatīvu ieguldījums krīzes pārvarēšanā

Eiropas Parlamenta 2013. gada 2. jūlija rezolūcija par kooperatīvu ieguldījumu krīzes pārvarēšanā (2012/2321(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 54. pantu,
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 3. panta 3. punktu,
- ņemot vērā 2009. gada 19. februāra rezolūciju par sociālo ekonomiku¹,
- ņemot vērā 2012. gada 13. marta rezolūciju par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības statūtu papildināšanu attiecībā uz darbinieku iesaistīšanu²,
- ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 15. janvāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par darbinieku informēšanu un uzklauvēšanu un pārstrukturēšanas paredzēšanu un pārvaldību³,
- ņemot vērā Padomes 2003. gada 22. jūlija Regulu (EK) Nr. 1435/2003 par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (SCE) statūtiem⁴,
- ņemot vērā Komisijas 1994. gada 7. decembra Ieteikumu 94/1069/EK par mazo un vidējo uzņēmumu nodošanu⁵,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par mazo un vidējo uzņēmumu nodošanu⁶,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par kooperatīvo sabiedrību darbības sekmēšanu Eiropā (COM(2004)0018),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu (COM(2011)0682),
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par kooperatīviem un pārstrukturēšanu⁷,
- ņemot vērā SDO Ieteikumu Nr. 193 par kooperatīvu sekmēšanu, ko ir apstiprinājušas visu 27 pašreizējo dalībvalstu valdības, ANO Ģenerālās asamblejas 2001. gada rezolūciju „Kooperatīvi cilvēces attīstībā” un to, ka ANO ir pasludinājusi 2012. gadu par

---

¹ OV C 76 E, 25.3.2010., 16. lpp.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0071.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0005.

⁴ OV L 207, 18.8.2003., 1. lpp.

⁵ OV L 385, 31.12.1994., 14. lpp.

⁶ OV C 93, 28.3.1998., 2. lpp.

⁷ OV C 191, 29.6.2012., 24. lpp..

Starptautisko kooperatīvu gadu,

- ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
- ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A7-0222/2013),

Ievads

1. norāda, ka kooperatīviem līdz ar citiem sociālās ekonomikas uzņēmumiem ir nozīmīga loma Eiropas ekonomikā, īpaši krīzes laikā, jo tie apvieno ienesīgumu un solidaritāti, rada kvalitatīvas darbvietas, veicina sociālo, ekonomisko un reģionālo kohēziju un vairo sociālo kapitālu; atzīst arī to, ka sociālās ekonomikas uzņēmumiem būtu jāgūst labums no skaidrāka un saskaņotāka tiesiskā regulējuma, kurā ir pienācīgi ņemta vērā sociālās ekonomikas institūciju lielā daudzveidība un tām raksturīgās iezīmes;
2. norāda, ka ES kooperatīvi kļūst aizvien svarīgāki un ka to vidū ir aptuveni 160 000 kooperatīvo uzņēmumu, kas pieder 123 miljoniem biedru un nodrošina darbu 5,4 miljoniem cilvēku, tostarp 50 000 kooperatīvo uzņēmumu rūpniecības un pakalpojumu nozarē, kas nodrošina darbu 1,4 miljoniem cilvēku, un ka kooperatīvi nodrošina vidēji 5 % no katras dalībvalsts IKP; norāda, ka dažu pēdējo gadu laikā, pārstrukturējot krīzes skartus uzņēmumus vai uzņēmumus, kuriem nav pēcteču, ir tikuši nodibināti vairāki simti industriālo un pakalpojumu kooperatīvo uzņēmumu, tādējādi saglabājot un no jauna attīstot vietējo saimniecisko darbību un darbvietas; norāda, ka industriālās un pakalpojumu kooperatīvās grupas ir būtiski ietekmējušas dažu visindustriālizētāko ES reģionu attīstību; norāda, ka sociālie kooperatīvi, kas ir specializējušies integrācijā darba tirgū, nodrošina darbu rūpniecībā un pakalpojumu nozarē vairāk nekā 30 000 personām ar invaliditāti un nelabvēlīgā stāvoklī nonākušām personām; norāda, ka kooperatīvu modelis tiek bieži izmantots pašnodarbināto un brīvo profesiju pārstāvju vidū un ka tā izmantošana ir ievērojami palielinājusies jaunās nozarēs, piemēram, sociālās un veselības aprūpes pakalpojumu, digitālo un uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu un vispārējas nozīmes pakalpojumu jomā, kurus iepriekš sniedza sabiedriskais sektors (piemēram, vides pakalpojumi un dabas teritoriju apsaimniekošana, izglītība un kultūra, kā arī elektroenerģijas ražošana no atjaunojamiem energoresursiem); norāda, ka tādējādi papildus tam, ka kooperatīvi kalpo par atspēriena punktu sociālajām inovācijām, kas ir ļoti svarīgs temats gan stratēģijā „Eiropa 2020”, gan programmā „Apvāršnis 2020”, kooperatīviem ir ļoti liela nozīme ES ekonomikas, sociālajā, ilgtspējīgās attīstības un nodarbinātības jomā;
3. atkārtoti norāda, ka kooperatīvās uzņēmējdarbības modelis sniedz ieguldījumu patiesa ekonomiskā plurālisma nodrošināšanā, ir svarīga daļa no sociālās tirgus ekonomikas un pilnībā atbilst Līgumā par Eiropas Savienību noteiktajām vērtībām un stratēģijas „Eiropa 2020” mērķiem;
4. norāda, ka daudzi kooperatīvi krīzes laikā izrādījušies pat elastīgāki par daudziem tradicionāliem uzņēmumiem gan nodarbinātības līmeņa, gan uzņēmumu slēgšanas ziņā; norāda, ka, neraugoties uz krīzi, ir veidoti kooperatīvi jaunās un inovatīvās nozarēs un ka šai elastībai ir ievērojami pierādījumi, īpaši attiecībā uz kooperatīvajām bankām un industriālajiem un pakalpojumu kooperatīviem (darba ņēmēju kooperatīviem, sociālajiem kooperatīviem un MVU kooperatīviem); norāda, ka kooperatīvu veidošanas modelis ir apliecinājis spēju reaģēt uz jaunām vajadzībām un labāk nekā citi modeļi veicināt darbvieta veidošanu, pateicoties kooperatīviem raksturīgajai spējai pielāgoties izmaiņām

un saglabāt darbību riska apstākļos, turpinot veikt savus uzdevumus; turklāt uzsver MVU veidoto kooperatīvu stratēģisko lomu, jo tie var rast kolektīvus risinājumus kopīgām problēmām un dot iespēju attīstīt apjomradītus ietaupījumus; turklāt atzīmē t. s. kopienas kooperatīvu augošo nozīmi, kas paver iespējas, jo īpaši attālos un nelabvēlīgos apgabalos, iedzīvotāju tiešai līdzdalībai, lai apmierinātu dažādas vajadzības, piemēram, pēc veselības aprūpes, sociālajiem, izglītības, komerciāliem, komunikāciju u. c. pakalpojumiem;

5. uzskata, ka kooperatīvi ekonomikas lejupslīdes laikā var efektīvi veicināt uzņēmumu dibināšanas iniciatīvu mikroekonomikas līmenī, jo tie ļauj mazo uzņēmumu īpašniekiem, kas bieži vien ir iedzīvotāju grupas, uzņemties pienākumus uzņēmējdarbības jomā; šajā sakarībā atbalsta kooperatīvu veidošanu sociālajā un labklājības jomā, lai nodrošinātu neaizsargāto grupu lielāku sociālo līdzdalību;
6. pauž pārliecību — tā kā kooperatīvu modelis pēc būtības ir decentralizēts, tas sniedz ievērojamu ieguldījumu Atjaunojamo energoresursu direktīvā (2009/28/EK) noteikto 2020. gada prioritāšu īstenošanā un pārejā no fosilās enerģijas uz atjaunojamiem energoresursiem; šajā sakarībā norāda, ka iedzīvotāji ir izveidojuši vairāk nekā 1000 atjaunojamo energoresursu kooperatīvu (*REScoops*); uzskata, ka kooperatīvi, kas darbojas atjaunojamo energoresursu jomā, iedzīvotājiem sniedz iespēju kļūt par vietēju projektu kooperatīviem biedriem un veicina ieguldījumus atjaunojamo energoresursu projektos, kas savukārt palielina jaunu ar atjaunojamiem energoresursiem saistītu instalāciju pieņemamību sabiedrības acīs; uzskata, ka iedzīvotāju līdzdalība enerģijas ražošanā var uzlabot gan viņu izpratni par ilgtspējīga un efektīva energopatēriņa nepieciešamību, gan viņu kontroli pār enerģijas cenām; prasa Komisijai īpašu uzmanību pievērst enerģētikas kooperatīvu iespējamai lomai atjaunojamo energoresursu pastiprinātā izmantošanā un energoefektivitātes palielināšanā;
7. pauž viedokli, ka šā lielākā elastīguma nodrošināšanā liela nozīme ir kooperatīvajam vadības modelim, kura pamatā ir kopīpašums, demokrātiska ekonomiskā līdzdalība un kontrole, organizācija un pārvaldība, ko veic kooperatīva biedri, kuri ir ieinteresētās personas, un saistības pret attiecīgo kopienu; uzsver, ka kooperatīvu elastību nosaka arī tiem raksturīgā kapitāla uzkrāšanas metode, kura ir mazāk atkarīga no notikumiem finanšu tirgos un ir saistīta gan ar pārpalikumu iekļaušanu rezerves līdzekļos, ja iespējams, daļu no tā nesadalot (īpaši tādu aktīvu veidā, kuri stiprina kooperatīvu kustību kopumā, likvidācijas gadījumā nosedzot jebkādus neatmaksātos parādus), gan ar uzņēmumu mērķu īstenošanu, nosakot līdzsvarotus sociālos un ekonomiskos mērķus un mērķi uzlabot to darbību; uzskata, ka šis modelis palīdz nodrošināt to, ka kooperatīvi izmanto ilgtermiņa pieeju no paaudzes paaudzē, un nostiprina tos vietējā ekonomikā, sniedzot ieguldījumu ilgtspējīgā vietējā attīstībā un novēršot to pārceļšanos citur, pat ja tie internacionalizētos;
8. norāda, ka kooperatīvie uzņēmumi spēj efektīvi un lietderīgi nodrošināt pašreizējās un jaunās vajadzības tādās jomās kā kultūras un radošo resursu pārvaldība un vides ilgtspējība saistībā ar jauno dzīvesveidu un patēriņa modeļiem; uzsver, ka kooperatīvi piedalās arī vērtību, piemēram, likumības aizsardzībā — piemērs tam ir Itālija, kur kooperatīviem tiek uzticēta mafijai konfiscēto aktīvu pārvaldība;
9. uzskata, ka kooperatīvi būtu pilnībā jāiekļauj ES rūpniecības politikas mērķos un ES veiktajos pasākumos, cita starpā ņemot vērā to būtisko ieguldījumu rūpniecības pārstrukturēšanā, kas ir viena no ES jaunās rūpniecības politikas svarīgākajām nodaļām;

10. norāda arī, ka sadarbojoties kooperatīvi var izmantot priekšrocības, ko sniedz apjomradīti ietaupījumi, un dalīties pieredzē un paraugpraksē, kā arī nepieciešamības gadījumā apvienot vai nodot cilvēkresursus un finanšu resursus; apgalvo, ka šis kooperatīviem raksturīgais elastīgums ļauj tiem pārciest pat visgrūtākos laikus;
11. norāda, ka dažādās dalībvalstīs ir atrodami vairāki labas prakses piemēri, kas apliecina kooperatīvo uzņēmumu izcilos rezultātus izaugsmes, nodarbinātības, noturības līmeņa un uzņēmējdarbības sākšanas ziņā, piemēram, vienotā maksājuma sistēma (*pago único*) Spānijā un Marcoras likums Itālijā, kuri palīdz finansēt jaunu kooperatīvu izveidi, izmantojot bezdarbnieka pabalstus, un Francijā, Zviedrijā un Beļģijā izveidotie nodarbinātības un uzņēmējdarbības kooperatīvi; turklāt norāda uz to, ka individuāli kooperatīvi var brīvprātīgi veidot lielas uzņēmumu grupas, kas ietver tādas nozares kā rūpniecība, lauksaimniecība, sadale, finanses, pētniecība un izstrāde un augsta līmeņa izglītība; konstatē, ka kooperatīvā sabiedrība, kuras modelis izveidots, piemēram, pēc britu tresta parauga, var būt arī efektīvs paraugs profesionālo vai pusprofesionālo sporta organizāciju labai pārvaldībai, kas vienlaikus atvieglo galveno ieinteresēto personu — līdzjutēju — ciešu iesaistīšanu kluba (profesionāla vai neprofesionāla) pārvaldībā; aicina Komisiju padziļināti izpētīt šo labo praksi un apsvērt tās iekļaušanu uzņēmumu attīstību veicinošu ES politikas virzienu izstrādē;
12. uzskata, ka kooperatīvi dod svarīgu ieguldījumu ES ekonomikas un nodarbinātības stabilitātes nodrošināšanā, jo īpaši krīzes laikā;
13. uzsver, ka cita starpā ir jāpilnveido uzņēmējdarbības un nodarbinātības kooperatīva (*BEC*) modelis, dodot iespēju uzņēmumiem veidoties pakāpeniski, lai nodrošinātu tā īpašnieku vajadzības, un attīstīties līdz ar to uzņēmējdarbības attīstību;
14. tomēr norāda, ka kooperatīvi nav imūni pret neveiksmēm;
15. norāda, ka juridisko un konceptuālo atšķirību dēļ dažādās dalībvalstīs situācija ir atšķirīga; tādēļ aicina Komisiju pārskatīt spēkā esošos tiesību aktus, lai rastu kopīgu pamatu un atbilstoši subsidiaritātes principam saskaņotu pamatelementus nolūkā likvidēt šķēršļus kooperatīvu attīstībai;
16. uzsver, ka darba ņēmēji uzņemas ievērojamu finansiālu risku, izveidojot kooperatīvu vai gadījumos, kad uzņēmuma īpašumtiesības tiek nodotas tā darbiniekiem; konstatē, ka laba pārvaldība, jo īpaši darba ņēmēju kooperatīvā, ir ļoti atkarīga no darba ņēmēju uzņēmuma pārvaldībai sniegtā atbalsta un šīs pārvaldības pārraudzības;

Reglamentējošie noteikumi

17. uzskata, ka šī kooperatīviem piemītošā spēja būt elastīgiem būtu jāstiprina, pievēršot pienācīgu uzmanību kooperatīviem visās attiecīgajās ES politikas jomās, kas paredzētas gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes veicināšanai, tostarp arī izmantojot atšķirīgu ekonomiskās attīstības modeļi, kurā ņemts vērā Eiropas sociālais modelis, un racionalizējot spēkā esošos ES tiesību aktus par kooperatīviem; jo īpaši uzskata, ka kooperatīvu būtiskā loma būtu jāmin uzņēmējdarbības rīcības plānā 2020. gadam; uzskata, ka būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus kooperatīviem un citiem uzņēmumu veidiem, vienlaikus saglabājot kooperatīvu mērķus un darba metodes, kā arī to sociālo raksturu;

18. atgādina — lai nodrošinātu brīvas uzņēmējdarbības principa ievērošanu neatkarīgi no uzņēmuma statusa, Eiropas Savienībai ir jāatzīst dažādie uzņēmējdarbības veidi un tiesību aktos jāparedz vienlīdzīgi noteikumi šajā jomā; pauž nožēlu par to, ka Komisija savā uzņēmējdarbības rīcības plānā 2020. gadam nav veltījusi pietiekamu uzmanību sociālekonomisko uzņēmumu lomai, minot tikai šo uzņēmumu ieguldījumu darbvietu izveidē un sociālo inovāciju jomā un to, ka šiem uzņēmumiem ir grūtāk rast finansējumu nekā MVU;
19. tādēļ aicina Komisiju atbalstīt tās dienestus, izveidojot nodaļu, kura būtu atbildīga par kooperatīviem un citām sociālās ekonomikas organizācijām (piemēram, paju sabiedrībām, fondiem un apvienībām, kas iesaistītas saimnieciskā un finanšu darbībā) un kuras mērķis būtu pievērst lielāku uzmanību pasākumiem, kas vērsti uz atbilstošu resursu nodrošināšanu un tādas politikas uzraudzību un izstrādi, kas attiecas uz sociālās ekonomikas organizācijām; mudina Komisiju pienācīgu uzmanību veltīt tādu rūpniecības un pakalpojumu uzņēmumu pārstrukturēšanai par kooperatīviem, kuri nonākuši krīzes situācijā vai kuriem nav pārņēmēja, izveidojot šim uzdevumam paredzētu dienestu;
20. aicina Komisiju nodrošināt lielāku elastību publiskā iepirkuma noteikumu jomā uzņēmumiem, kurus vada darba ņēmēji, piemēram, paredzot tajos laikā ierobežotu atrunu;
21. aicina Komisiju nodrošināt arī to, ka tiek koordinēti saistībā ar sociālās uzņēmējdarbības iniciatīvu veiktie pasākumi un ka tiek mazināti starp abām iniciatīvām pastāvošie administratīvie šķēršļi;
22. mudina dalībvalstis, ievērojot SDO Ieteikumu Nr. 193/2002, pārskatīt to tiesību aktus attiecībā uz kooperatīviem kopumā un jo īpaši attiecībā uz konkrētām kooperatīvu kategorijām, tādām kā darba ņēmēju kooperatīvi, sociālie kooperatīvi, amatnieku kooperatīvi un kooperatīvās bankas, lai pieņemtu visaptverošu politiku kooperatīvā uzņēmējdarbības modeļa atbalstam un lai radītu tādu normatīvo vidi, kas ir labvēlīga kooperatīvu un to pārvaldības organizāciju nozīmes atzīšanai un attīstībai, jo īpaši jomās un nozarēs, kurās šis modelis ir apliecinājis savu pievienoto vērtību no sociālā, ekonomiskā un vides viedokļa; aicina dalībvalstis sadarbībā ar sociālajiem partneriem un citām reģionālā un vietējā līmenī ieinteresētām personām identificēt stratēģiskus sektorus, kas būtu piemēroti kooperatīvu projektiem; uzsver, ka papildus kooperatīvā kredīta banku lomai, kuras vienmēr īpašu uzmanību piešķirušas ilgtspējīgai un sociāli atbildīgai finansēšanai un kuras ir nostiprinājušas savu darbību vietējā līmenī, tam būtu jāietver piemērotu finanšu instrumentu ieviešana un kooperatīvu nozīmes atzīšana valsts sociālajā dialogā; prasa šo ieteikumu paturēt prātā saistībā ar Regulas par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (*SCE*) statūtiem pārskatīšanu;
23. uzsver, ka ir svarīgi visus reglamentējošos pasākumus iekļaut stingrā tiesiskā regulējumā un izstrādāt tos saskaņā ar starptautiskiem standartiem, lai novērstu to atšķirīgu interpretāciju dažādās valstīs un jebkādu konkurētspējas ziņā izdevīga vai neizdevīga stāvokļa rašanās risku reģionālā, valsts vai makroreģionālā līmenī;
24. uzsver, ka turpmākajās Savienības iniciatīvās un pasākumos, kas saistīti ar kooperatīviem, visos procesa posmos ir svarīgi iekļaut kooperatīvus;

Uzņēmumu nodošana un pārstrukturēšana

25. uzskata, ka uzņēmuma nodošana darba ņēmējiem, izveidojot kooperatīvu vai izmantojot

citus darba ņēmēju īpašumtiesību veidus, varētu būt labākais veids, kā nodrošināt uzņēmuma darbības nepārtrauktību; uzsver, ka šāda uzņēmumu nodošana darba ņēmējiem, jo īpaši attiecībā uz darba ņēmēju kooperatīviem un darba ņēmēju veiktu uzņēmumu atpirkšanu, būtu jāatbalsta ar īpašu ES budžeta pozīciju, kurā ietverti arī finanšu instrumenti; aicina, iesaistot Eiropas Investīciju banku (EIB), sociālos partnerus un ieinteresētās personas no kooperatīvās kustības, nekavējoties izveidot Eiropas mehānismu ar mērķi veicināt kooperatīvu attīstību un jo īpaši uzņēmumu nodošanu kooperatīvu veidā, tostarp izmantojot, piemēram, paju fondu instrumentu;

26. norāda, ka darba ņēmēju veikta uzņēmumu atpirkšana, reaģējot uz pašreizējo ekonomikas krīzi, dalībvalstīs kļūst aizvien izplatītāka; tādēļ aicina Komisiju identificēt finanšu instrumentus vai paplašināt pašreizējo instrumentu klāstu šīs prakses veicināšanai;
27. uzsver sociālo kooperatīvu aktīvo lomu MVU pārstrukturēšanā, jo īpaši uz esošo uzņēmumu pamata izveidojot jaunus sociālos uzņēmumus, kas veicina tādu darba ņēmēju integrāciju, kurus var definēt kā piederošus pie nelabvēlīgām grupām un kuri atrodas kritiskā stāvoklī nodarbinātības ziņā, ar solidaritātes palīdzību pastiprinot veiktspēju, lai apmierinātu pieprasījumu sociālajā jomā;
28. norāda, ka uzņēmumu nodošanā darba ņēmējiem ļoti bieži nākas saskarties ne tikai ar saistīto procedūru ilguma problēmu, bet arī (kas ir pat vēl svarīgāk) ar zināšanu trūkumu par šo uzņēmējdarbības scenāriju saistīto profesionāļu (piemēram, juristu un grāmatvežu) vidū un tiesību un izglītības sistēmā; uzsver, ka šīs prakses veicināšanā lielu ieguldījumu sniegtu visu to personu apmācība un izpratnes veidošana, kuras ir iesaistītas uzņēmumu dibināšanā vai īpašumtiesību nodošanā darba ņēmējiem; tādēļ iesaka, lai kooperatīvam kā uzņēmuma veidam tiktu piešķirta pastāvīga vieta attiecīgajās universitāšu un vadības skolu mācību programmās; turklāt uzskata, ka būtu jāveicina arī labākas zināšanas par kooperatīviem arodbiedrībās un struktūrās, kuru uzdevums ir sniegt informāciju par uzņēmumu veidošanu vai nodošanu, un uzņēmumu nodošana darba ņēmējiem kooperatīva veidā būtu finansiāli jāatbalsta, tostarp mērķtiecīgi un saprātīgi izmantojot struktūrfondus; uzsver pieredzi, kas dažās dalībvalstīs gūta, kooperatīvajām federācijām dibinot un nododot uzņēmumus kooperatīvu veidā, un aicina Komisiju ieviest mehānismus, kas atvieglotu uzņēmumu sadarbību un paraugprakses un metožu apmaiņu šajā jomā, un ziņot Padomei un Parlamentam par sasniegto;
29. mudina dalībvalstis izveidot struktūru uzņēmumu nodošanas darba ņēmējiem atvieglošanai, ietverot finanšu mehānismus, kuru mērķis ir palīdzēt darba ņēmējiem veikt ieguldījumus tādos uzņēmumos, kurus skārusi krīze vai kuriem nav pēcteču, kā arī priekšrocības tiesības darba ņēmējiem, lai radītu vislabākos apstākļus tāda uzņēmuma pārpirkšanas piedāvājumam, kuram draud slēgšana;
30. turklāt uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāpieņem politika, kas atvieglotu darba ņēmēju līdzdalību savu uzņēmumu kapitāla un rezultātu veidošanā (izmantojot konkrētus fiskālus mehānismus — arī citos industriālo un pakalpojumu uzņēmumu veidos), nodrošinot nepieciešamo tiesisko aizsardzību un darba ņēmējiem atbilstīgi proporcionāli piedaloties uzņēmuma vadīšanā, uzraudzībā, lēmumu pieņemšanā un atbildībā; atgādina, ka šādas darbības var palielināt visa attiecīgā sektora konkurētspēju;
31. uzsver to mehānismu pozitīvos aspektus, kuri ir tipiski kooperatīvu modelim, piemēram, rezervju nedalāmību, t. i., rezerves, ko nevar sadalīt starp biedriem pat uzņēmuma likvidācijas gadījumā, bet kuras ir jāizmanto kooperatīvu kustības attīstībai, un juridiskos

noteikumus, lai ļautu trešām personām nodrošināt kooperatīvus ar riska kapitālu, ar vai bez balsošanas tiesībām, piemēram, paju fondus un *Cooperazione Finanza Impresa (CFI)* Itālijā, *Institut de Développement de l'Economie Sociale (ESFIN-IDES)* Francijā un *Mondragon* grupas investīciju struktūru Spānijā;

32. aicina Komisiju veicināt politikas virzienus un pasākumus, ar ko tiek atbalstīta ne tikai jaunu darbvieta izveide jaunos uzņēmumos, bet arī esošo darbvieta saglabāšana; aicina Komisiju izveidot jaunus pakalpojumus saistībā ar uzņēmuma darbības sākšanu, lai ar izpratnes veidošanas un apmācības iniciatīvu palīdzību atbalstītu kooperatīvus kā uzņēmumu veidu;
33. uzsver, ka krīzes skartu uzņēmumu pārveidošanai ekonomiski ilgtspējīgos kooperatīvos nepieciešama precīza un agrīna diagnoze; aicina visu līmeņu varas iestādes sadarboties ar sociālajiem partneriem un kooperatīvu kustību, nosakot šādas agrīnas diagnozes un izvērtējot uzņēmumu pārveides par kooperatīviem iespējamību un lietderību; uzskata, ka šajā procesā būtu jāiesaista arī arodbiedrības un kooperatīvu federācijas;
34. aicina Komisiju sagatavot visaptverošu pārskatu, salīdzinot dalībvalstīs izmantoto paraugpraksi un valsts tiesību aktus, kas veicina uzņēmumu pārstrukturēšanu par kooperatīviem, jo īpaši noteikumus attiecībā uz uzņēmumu pārņemšanu, bankrotu, finanšu mehānismiem, uzņēmējdarbības atbalsta iestādēm un kooperatīvu kopu veidošanu; uzsver to, cik svarīgi ir šādā pārskatā iekļaut kooperatīvus, lai noteiktu prioritātes; šajā sakarībā aicina Komisiju apsvērt iespēju izveidot datubāzi, kurā sistemātiski tiktu apkopoti pārstrukturēšanas par kooperatīvu gadījumi un ar to saistītā informācija, lai varētu apmainīties ar paraugpraksi un iegūt salīdzināmus datus;
35. aicina Komisiju un dalībvalstis atvieglot un veicināt kooperatīvu un sociālo uzņēmumu kopu izveidi, lai palīdzētu tiem rast resursus, kas nepieciešami, lai ieņemtu nozīmīgāku vietu ražošanas un sadales ķēdē un atbalstītu apjomradītus ietaupījumus, kuri ir nepieciešami pētniecības, izstrādes un inovāciju finansēšanai;

Finansējuma un uzņēmējdarbības atbalsta pieejamība

36. uzsver, ka kooperatīviem uzņēmumiem rūpniecības un pakalpojumu jomā, jo īpaši MVU, vairāku iemeslu dēļ, tostarp to darbības rakstura dēļ, nav pieejams riska kapitāls un kredīts kapitāla tirgos; arī norāda, ka kooperatīviem, kas darbojas kapitālietilpīgās nozarēs, parasti ir grūti iegūt lielu kapitāla apjomu no to biedriem un ka tāpēc būtu jāizveido atbilstīgi finanšu instrumenti, lai nodrošinātu, ka tiek respektēti to uzņēmējdarbības veidi;
37. norāda, ka jautājums par kredīta pieejamību kooperatīviem ir īpaši svarīgs, ņemot vērā to specifisko struktūru; tādēļ aicina Komisiju, Bāzeles komiteju un EIB izstrādāt un izmantot kvalitātes rādītājus, arī kredīta un finansējuma nodrošināšanai, lai kooperatīvu, tai skaitā sociālo kooperatīvu, lomu nodalītu no pārējiem uzņēmumu veidiem;
38. uzskata, ka ir jāstiprina kooperatīvu kapitalizācija, labāk izmantojot resursus, ko var sniegt to sociālā struktūra; aicina Komisiju pēc tiek uzņēmuma atpiršanas noteikšanas vai īstenošanas veicināt kapitalizācijas atbalsta pasākumus, tostarp nodokļu atlaides, — pat ja tie ir ierobežoti laikā, —, neuzskatot tos par valsts atbalstu;
39. norāda, ka dažās dalībvalstīs personas, kas nav kooperatīva biedri, var nodrošināt riska

kapitālu kooperatīviem, iegūstot tikai ierobežotas balsstiesības vai neiegūstot tās vispār, lai ievērotu biedru īpašumtiesības un kontroles struktūru, un ka tas ir ļāvis kooperatīviem uzlabot dialogu ar citām finanšu institūcijām; pauž atbalstu šādai politikai un mudina visas dalībvalstis uzlabot kredītu pieejamību kooperatīviem;

40. uzskata, ka Komisijai kopīgi ar EIB un Eiropas Investīciju fondu (EIF) būtu jānodrošina ES līmeņa finanšu mehānismu, tostarp attiecīgā gadījumā Vienotā tirgus aktā ieteiktā MVU finansēšanas rīcības plāna, pieejamība kooperatīviem, un ka tiem kopā ar kooperatīvo banku nozari būtu jāvelta īpašas pūles, lai tas notiktu; uzsver, ka šādi pasākumi varētu uzlabot vienotā tirgus darbību;
41. uzskata, ka kooperatīvo banku specifiskās iezīmes jāņem vērā finanšu tirgu regulā un tai sekojošos īstenošanas aktos;
42. uzskata, ka programmām un fondiem, kas tiek izveidoti saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu (2014.–2020. gads), vajadzētu būt svarīgiem kooperatīvu atbalsta instrumentiem; uzsver, ka, izstrādājot darbības programmas, būtu jāpievērš uzmanība jaunu kooperatīvu veidošanas veicināšanai, atbalsta sniegšanai ilgtermiņai uzņēmumu attīstībai un atbildīgai pārstrukturēšanai, ietverot tādus pasākumus, kas jo īpaši attiecas uz uzņēmumu nodošanu darba ņēmējiem un sociāliem kooperatīviem, vietējo attīstību un sociālo, tehnoloģisko un ražošanas inovāciju, izmantojot vispārējās dotācijas un citus finanšu instrumentus, tostarp Globalizācijas pielāgošanās fondu;
43. uzskata, ka ES un dalībvalstu finanšu plānošanā īpaša uzmanība būtu jāpievērš (vai jāparedz noteikts īpatsvars) kooperatīviem, kuru mērķis ir atvieglot nelabvēlīgu grupu iedzīvotāju piekļuvi darba tirgum, kā tas ir noteikts arī Regulā (EK) Nr. 2204/2002, lai nostiprinātu un vēl vairāk uzlabotu sociālo aizsardzību;
44. aicina Komisiju nākamajā finanšu gadā atbalstīt izmēģinājuma projektu, kura mērķis būtu palīdzēt krīzē nonākušus uzņēmumus nodot darba ņēmējiem, lai tie varētu turpināt darbu, tādējādi veidojot jaunus kooperatīvus, kas varētu atdzīvināt krīzes vai bankrota situācijā nonākušo uzņēmumu darbību;
45. aicina Komisiju izstrādāt pasākumus, lai atbalstītu jauniešu nodarbinātību kooperatīvu sektorā; aicina Komisiju arī mudināt dalībvalstis izplatīt informāciju par kooperatīvu modeli kā pamatinstrumentu jaunu darbvietu izveidei;
46. uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāveic arī tādi pasākumi, lai uzlabotu visa uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumu klāsta pieejamību kooperatīviem, jo tas palīdzēs kooperatīviem vēl vairāk veicināt darbības ilgtermiņai attīstību; šajā sakarībā mudina dalībvalstis ieviest pasākumus, lai uzlabotu kredītu pieejamību kooperatīviem, jo īpaši darba ņēmēju kooperatīviem, sociāliem kooperatīviem, amatnieku kooperatīviem un mikrouzņēmumu veidotiem kooperatīviem;
47. uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāpieņem atbilstoši pasākumi, lai novērstu jebkādas juridiskus, administratīvus un birokrātiskus šķēršļus, kas traucē vai ierobežo kooperatīvu izaugsmi;
48. uzskata, ka visā Eiropā būtu jāatvieglo mazu kooperatīvā kredīta apvienību piekļuvi tirgiem;

49. turklāt uzskata, ka būtu jāveicina tādi MVU savstarpējās sadarbības tīkli kā tie, kas pašreiz ES ir kooperatīvu veidā (amatnieku kooperatīvi, MVU kooperatīvi, amatu un nodarbinātības kooperatīvi u. c.), jo šādi tīkli ar kopīgu tirgvedību, pirkumiem vai citiem pakalpojumiem ievērojami veicina mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu izveidi un ilgtspējību un palīdz tiem kļūt par inovāciju avotu;
50. uzskata — lai atbalstītu jaunu kooperatīvu izveidi, būtu jāattīsta pakalpojumi, kas paredzēti jaunu uzņēmumu darbības sākšanai; turklāt uzskata, ka gan dalībvalstu, gan Eiropas līmenī būtu jāatbalsta iniciatīvas, ar kurām kooperatīvu modelis tiek popularizēts potenciālo jauno uzņēmēju vidū (piemēram, universitāšu mācību programmās);

o

o o

51. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.